

VAJA

Pozorno preberi besedilo in reši naloge, ki so z njim povezane.

Janez V. Valvasor: Slava vojvodine Kranjske

Coprnic in čarovnic je dežela že precej očiščena, razen pri Snežniku, Ložu, Cerknici in Planini, zakaj v tistih krajih, ki leže med velikanskimi divjinami, je včasih nemalo te golazni. Ko pa le kaj od njih zvedo, brž ujamejo ta coprniška babiščeta in jih spravijo na grmado. To jih straši in sili, da se s svojo nesrečno umetnostjo skrivajo, saj tudi krastače in drugi strupeni črvi najrajši skrivaj lazijo po luknjah in temnem grmovju in goščavi. Čestokrat so jim namreč vroče zakurili in jih precej posadili na žareči stol, vendar golazni s tem še niso mogli docela iztrebiti. Upali so sicer, da je pogosto plapolajoči plamen vso to nesnago – coprniško zalego, mislim – popolnoma pregnal, toda pod velikanskim kupom pepela so tako rekoč ostale še nekatere iskricke, ki utegnejo prav lahko vžgati to ali ono skladovnico. Tako so, brž ko je coprništvo spet začelo tleti in plapolati, hiteli gasiti nečisti plamen s sodnim ognjem, in človeško krvjo, zakaj, kadar zavohajo požar, namreč coprništvo, preženo požar s požarjem ali s krvjo in ga zakopljejo v pepelu.

1. Kdo je avtor besedila? _____

2. Iz katere knjige je odlomek? _____

3. Kakšen je namen besedila? **Obkroži pravilni odgovor.**

A Seznaniti bralca z naravnimi pojavi na Notranjskem.

B Predstaviti bralcem pojav čarovništva na Kranjskem.

C Vzbuditi v bralcu strah pred čarovnicami.

4. Iz besedila lahko sklepaš, da:

A je avtor svaril pred požari na Kranjskem zaradi sežiganja čarovnic.

B je opozarjal na nevarnost krastač in drugih strupenih črvov.

C se je posmehoval tistim, ki so v čarovnice verjeli.

5. Kje so se najdlje zadrževale čarovnice? _____

6. Kaj pravi avtor, kako so pregnali čarovnice? **Odgovori v eni povedi.**

7. **Iz zadnje povedi besedila izpiši samostalnike.**

8. Samostalnike postavi v sklon in število, ki sta navedena v oklepaju.

coprnica (R mn.) _____ stol (M dv.) _____
 iskra (R mn.) _____ ogenj (D dv.) _____
 luknja (R dv.) _____ požar (O ed.) _____
 črv (O mn.) _____ kri (D ed.) _____
 golazen (O ed.) _____ človek (I mn.) _____

9. Samostalnike v oklepaju postavi v pravilno obliko.

Babica mi je dala suhih (**krhelj**) – Gozdar je olupil šest (**deblo**) – Vsaka mati ima rada svojo (**hči**) – Ne treskaj z (**vrata**) – Križ je z bolnimi (**otrok**) – Ne poznam teh (**gospa, mn.**) – Pri sosedovih niso imeli več (**dekla, mn.**) – Jadrnica v pristanu ni imela razpetih (**jadro**)

10. Izpiši podčrtane samostalnike in jim določi spol in število.

- * Ptičjih gnezd ne smeš razdirati. _____
 * Iz ušesa mu je tekla voda. _____
 * Mesto je bilo prekrito z meglo. _____
 * Oče mi je namazal smuči. _____
 * Zasneženo gorovje se lesketa v jutranjem soncu. _____

11. Naštete samostalnike razvrsti v spodnjo tabelo.

požar, Maša, dežela, kamen, metla, polje, pogorišče, slava, srce, čarovnica, telo, umetnica, babica, črv, Valvasor, Kranjska

I ed. končnica -ø, R ed. končnica -a	I ed. končnica -a, R ed. končnica -e	I ed. končnica -o/-e, R ed. končnica -a

12. Iz povedi izpiši samostalnike in jim določi spol, sklon, število in sklanjatev.

Pod pepelom so ostale še iskrice, ki bi lahko vžgale skladovnico.

- * _____
 * _____
 * _____

13. Ali je vse prav? Če ni, popravi.

- Kupil sem dve limone. _____
- Škatl nisem odprl. _____
- Vedeževalka ji je pogledala obe roke. _____
- Pred šolo sem opazil mati. _____
- V trgovini niso imeli dovolj britv. _____
- Snemalci niso pregledali svojih kamr. _____
- Hlačom sem prišil nekaj gumbov. _____

14. Podčrtaj samostalnike, ki imajo v vseh sklonih končnico -Ø.

metla	Mirjam	Nives	Vanči	punči	lestev	Astrid
podkev	mati	pot	pesem	mami	Fani	Beti

15. Kateri zapis je pravilen? Obkroži ga.

Babica se je igrala z X.	otroci	otroki
Vsem X so dovolili vstopiti.	radovednežem	radovednežom
Babica mi je dala suhih X.	krhljov	krhljev
Ali si kje videl X?	Markota	Marka
Zakaj ne piješ X?	čaja	čaj
Kurili so z X.	drvami	drvmi
Ali nisi dobil X?	žeml	žemelj
Srečal je sošolčevo X.	mati	mater

16. Med danimi samostalniki podčrtaj pravilnega in se vprašaj po njem. Vprašalnico napiši na črto ob povedi.

Mati/Matero/Mater je odpeljal v mesto po nakupih. _____

Pri **lipah/lipam/lipami** so se ustavili turisti in jih občudovali. _____

Pred **ponvo/ponvijo/ponev** je Jana postavila svežo zelenjavo. _____

Z materino odločitvijo se ni strinjala **hčer/hčera/hči**. _____

Otroci v vrtcu niso hoteli jesti **kaše/kašo**. _____

Z **gospemi/gospami/gospam** se je pogovarjal o pohodu na Triglav. _____

Odločili so se, da si ne bodo ogledali vseh **tekem/tekm**. _____

V **Trbovljah/Trbovljam/Trbovljem** se so zbrali taborniki iz vse Slovenije. _____

17. Sklanjaj zapisane samostalnike.

Sklanjaj samostalnik **OTROK**.

SKLON	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
I			
R			
D			
T			
M			
O			

Sklanjaj samostalnik **HČI**.

SKLON	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
I			
R			
D			
T			
M			
O			

Sklanjaj samostalnik **ČAROVNICA**.

SKLON	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
I			
R			
D			
T			
M			
O			